

Els focs a l'Empordà: deu anys de lliçons i reptes

Fa un decenni dels incendis que des de la Jonquera i Portbou van arrasar 13.960 hectàrees i van provocar quatre morts
Van fer activar polítiques preventives

El 22 de juliol del 2012, avui fa deu anys, començava a cremar cap a la una del migdia l'incendi més devastador d'aquest segle a les comarques gironines. Una burilla mal apagada, dels centenars que els Agents Rurals van localitzar dies després en un dels aparcaments de camions de la Jonquera arran de l'N-II, va originar les primeres flames, que de seguida es van escampar comarca avall empeses per la tramuntana, amb un balanç final de 13.960 hectàrees cremades en 18 termes municipals, dues víctimes mortals –quatre, en total, incloent-hi les d'un pare i la seva filla atrapats en un segon incendi aquella mateixa tarda a l'N-260, entre Portbou i Cervera– i nombroses propietats afectades que majoritàriament s'han pogut refer, sobretot a còpia de perseverança dels afectats.

Aquells dies van arribar-se a desplegar a la zona fins a 140 dotacions terrestres i 38 mitjans aeris catalans, estatals, francesos i andorrans, a més de 220 bombers francesos, 200 efectius de l'UME de l'exèrcit espanyol i un miler de voluntaris vinguts d'arreu de Catalunya. El cap de la regió d'emergències de Girona dels Bombers, Jordi Martín, el recorda com “el primer gran incendi de sisena generació” a Catalunya, i en què una de les preocupacions després de la primera i devastadora tarda del dia 22 va ser contenir l'hipotètic avanç cap a l'Alta Garrotxa. Però aquells tristos episodis van evidenciar, segons recorda el cap del Cos d'Agents Rurals a la demarcació, Ignasi de Dalmases, que mai no hi haurà “prou efectius per combatre un gran foc”, i que calia apostar més que mai per la prevenció.

Més recursos per prevenirLa tragèdia del 2012, quan les alertes pel canvi climàtic ja començaven a fer efecte, va servir com a mínim per extreure'n lliçons. I De Dalmases constata que la regió de Girona és “capdavantera en execució de franges perimetrals al voltant d'urbanitzacions i nuclis urbans, però hi ha encara molta feina a fer”.

El diputat de Medi Ambient de la Diputació de Girona, Lluís Amat, destaca que en els darrers dos anys “gairebé el 100% de municipis gironins ja han tramitat plans de franges”, tot i que els que ja les han executat sobre el terreny, amb desbrossades, estassades i reducció de copes d'arbres al voltant de pobles, urbanitzacions i masos i granges aïllades, voregen tot just el 40%.

La Generalitat, davant l'emergència de l'escenari de sequera i enduriment d'onades de calor, ha multiplicat per sis, fins als 18 milions d'euros, el pressupost per a prevenció durant el quadrienni 2022-2025, amb set milions dels fons europeus Next Generation i 2,4 milions –el triple que fins ara– perquè més municipis protegeixin perímetres habitats.

Malgrat aquestes injeccions econòmiques, el diputat de Medi Ambient reconeix que calen molts més diners i que, més enllà d'obrir franges, “cal anar fent manteniment, amb un alt percentatge d'hectàrees de propietat privada”. Per Amat, “tard o d'hora caldrà que cada ajuntament creï una taxa municipal, potser dins de l'IBI, per sufragar despeses”. Alguns, com ara Castell-Platja d'Aro, ja la van introduir el 2021, i no exempta de crítiques. Però pel diputat, els veïns, encara que visquin al mig del nucli, “han de ser solidaris per protegir el paisatge que s'estimen”, i que només es valora quan ja s'ha cremat.

Finalment, el projecte transfronterer Cooperem també ha sufragat importants desbrossades en el corredor que integren l'AP-7, l'N-II i les vies del TAV, just allà on va començar el foc. I ha servit, expliquen Amat i Martín, per aprofundir en la coordinació humana entre els Bombers i els Agents Rurals de les administracions dels dos costats del Pirineu. Fins ara, per posar un parell d'exemples, treballaven amb models cartogràfics diferents i mànegues de calibres incompatibles. Tot plegat s'ha solucionat amb adaptadors a disposició dels dos serveis d'extinció, que possibiliten fer servir hidrants o camions a banda i banda de la frontera.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 22-07-2022, Pàgina 16

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2170322-els-focs-a-l-emporda-deu-anys-de-llicons-i-reptes.html>